

Provinciale Staten

Clustercode P&P

Ons kenmerk DOC-00689703

Bijlage(n) 2

Uw kenmerk Schriftelijke vragen conform artikel 39 d.d. 7 augustus 2024.

Maastricht 3 september 2024

Verzonden 3 september 2024

Onderwerp

Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen

Van het lid : Raimond Franssen en Dre Peters
Fractie : Lokaal-Limburg
Inzake : 340 miljoen om aan natuur te doen.

Algemene toelichting

Op 29 maart 2024 hebben wij u geïnformeerd over het indienen van de maatregelenpakketten in het kader van het LPLG. (GS DOC-00635118))¹.

Op 9 juli 2024 hebben wij u met een mededeling Portefeuillehouder geïnformeerd over het aanvragen van de in het krantenartikel (*Provincie wil honderden miljoenen voor extra bossen en herstel 'stikstofgevoelige' natuur*)² genoemde middelen. (GS DOC-00670928) ³.

In het hierboven genoemde krantenartikel wordt gesproken over een totaalbedrag van 340 miljoen euro. Dit bedrag is een optelsom die voortkomt uit twee aanvragen. Eén aanvraag in het kader van de Regeling SPUK Programma Natuur fase 2 en één aanvraag in het kader van de Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (RPML).

De nadruk in de aanvragen ligt op het herstel van stikstofgevoelige natuur. In het genoemde krantenartikel wordt verhoudingsgewijs flink wat aandacht gegeven aan de aanleg van bossen, terwijl dit maar een beperkt deel van de aanvragen betreft.

¹ <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/173bcb21-7424-43df-bbdd-266dcbd1b0ec>

² https://www.limburger.nl/cnt/dmf20240806_95443617

³ <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/3376f914-3c8f-4c23-80ac-ea18b2e4295c>

In de aanvraag in het kader van de SPUK Programma Natuur van totaal 129 mln, zit een bedrag van 7,5 mln voor de aanleg van compensatiebos. In de aanvraag voor de RPML zit ook een bedrag voor bosaanleg.

Specifiek voor de bossen is de ambitie vastgelegd in de Limburgse aanpak Bossen (LaB). Gedeputeerde Staten willen, zoals ook vastgelegd in het beleidskader "Perspectief voor het Landelijk Gebied", meewerken aan de bossenambitie van het Rijk, onder de voorwaarde dat het Rijk de financiering beschikbaar stelt. In de nu aangevraagde middelen zit, zoals hierboven uitgelegd, maar een beperkte hoeveelheid middelen voor bosaanleg.

Vraag 1.

Is er (geografische) overlap in Limburg voor wat betreft herstel van stikstofgevoelige natuur en het aanplant van bossen? Hoe verhoudt zich dat tot onze grensbossen en de buitenlandse stikstofdepositie, waarop we geen invloed hebben?

Antwoord.

Een deel van de voorziene bosuitbreiding ligt in het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland, waar het de bedoeling is om laagwaardige natuur om te vormen naar bossen. Bossen zijn bij uitstek een multifunctioneel natuurtipe. Naast natuurwaarden hebben de bossen ook een functie voor houtproductie, recreatie en klimaatadaptatie. Nieuw bossen, zowel binnen als buiten het natuurnetwerk kunnen ook bijdragen aan buffering van stikstofgevoelige delen van natuurgebieden.

Samen met het Rijk overleggen we met het buitenland over de stikstofdepositie. We zien dat het buitenland ook een daling van stikstofdepositie realiseert, wat op termijn ook bij zal dragen aan verbetering van de natuurkwaliteit van alle Limburgse bos- en natuurgebieden. We zien dat er ook in het buitenland maatregelen worden getroffen op het gebied van beperking van stikstofemissie.

Vraag 2.

Hebben we voor wat betreft grensbossen, contact met de Duitse, Vlaamse en Waalse overheden om de afstemming goed te laten verlopen?

Antwoord.

Zoals bij vraag 1 benoemd zijn er overleggen over stikstofdepositie. Specifiek over bossen of bosuitbreiding zijn er geen overleggen. Wel is er rond de Meinweg en in het kader van het Grenspark Maas-Swalm-Nette al vele jaren een samenwerking met Duitsland onder andere om het voorkomen van bos- en natuurbranden en de bestrijding daarvan gezamenlijk vorm te geven.

Hoe en waar het herstel van stikstofgevoelige natuur zou moeten gaan plaatsvinden, is voor onze fractie nog niet helder in beeld. Ook is voor ons niet helder welke effect het bedrag van 129 miljoen gaat hebben, niet alleen voor de natuur, maar ook voor onze boeren en tuinders. Voor LokaalLimburg is het belemmeren van de voedselproductie en de voedselzekerheid tot iedere prijs niet wenselijk. We zijn daar altijd kritisch over. Ook de aanplant van nieuwe bossen, de mogelijke aard van de nieuwe bossen roept vraagtekens op. Bestaande bossen zouden worden uitgebreid.

Vraag 3.

Wat betekenen het (extra) herstel van stikstofgevoelige natuur én de inrichting van nieuwe bossen voor onze agrariërs? Lopen we risico dat er nog meer boeren moeten stoppen daardoor of nog meer moeilijkheden krijgen?

Antwoord.

In Limburg is er sprake van vrijwillige deelname aan natuurherstel- of opkoopregelingen. Alle deelnemers aan de stoppersregelingen hebben zich uit eigen beweging gemeld. Met de nu aangevraagde middelen kunnen we agrarische bedrijven die daar voor open staan, in de omgeving van natura 2000 gebieden helpen om hun bedrijfsvoering aan te passen om natuurvriendelijk te gaan werken of om maatregelen te nemen die bijdragen aan herstel van de stikstofgevoelige natuur. De middelen kunnen in, én in de directe omgeving van onze stikstofgevoelige Natura2000 gebieden worden ingezet.

Vraag 4.

Gaan we nieuwe bossen aansluitend aan stikstofgevoelige natuur inrichten en worden de (uitbreidings-)bossen zodanig ingericht dat ze zo min mogelijk stikstofgevoelig zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord.

In de Limburgse aanpak Bossen is indicatief opgenomen waar nieuwe bossen zouden komen. Dit overzicht is opgenomen in bijlage 1. Op aangeven van de toenmalige Staten commissie RLN is in dit document ook aangegeven om meer bossen bij steden en dorpen aan te leggen. Nieuwe bossen kunnen bestaande bos- en natuurgebieden bufferen tegen stikstof en andere invloeden .

Bij de aanleg worden bomen gebruikt die op de betreffende locatie goed kunnen groeien, gelet op bijvoorbeeld bodemsoort en grondwaterstand. De stikstofgevoeligheid van bossen hangt niet zo zeer af van de inrichting van het bos, maar vooral van de bodem waarop ze worden aangeplant. Broekbossen op natte bodems zijn vaak wat minder stikstofgevoelig dan bossen op arme droge zandgronden.

Vraag 5.

Hoe verhoudt de aanplant van deze nieuwe bossen / bomen zich met het reeds bestaande 1 miljoen bomen-plan?

Antwoord.

Het 1 miljoen bomenplan kan worden gezien als een eerste aanzet voor de aanplant van nieuw bossen. Na het starten van dit plan heeft het Rijk de landelijke bossenstrategie vastgesteld en heeft de provincie de Limburgse Aanpak Bossen vastgesteld. Deze aanpak is dus een opvolging van het 1 miljoen bomenplan.

Ruim twintig jaar geleden is zijn er door Stichting “de Ark” een aantal bevers uitgezet in de Biesbosch, zonder zich blijkbaar te realiseren wat het effect zou zijn voor de bomen in ons land en de veiligheid. Uiteindelijk zijn bevers overal in Nederland een algemeen voorkomende soort en ook buiten de “kansrijke gebieden” zijn ze zelfs een plaagdier geworden. Onschatbare waardevolle bomen worden in zeer grote getale door de bevers omgeknaagd, een verschijnsel dat we enkele decennia geleden niet kenden. Hoewel het een algemene soort betreft, toch op de Rode Lijst!

Vraag 6.

Is er in beeld hoeveel bomen in Limburg reeds gesneuveld zijn door toedoen van bevers?

Antwoord.

In een land dat op vele terreinen als maakbaar wordt beschouwd, houden we ook de natuur nauwlettend in de gaten. Vele gepassioneerde professionals en vrijwilligers volgen de natuur op de voet. Toch reikt onze informatiepositie reikt niet zo ver dat we door bevers omgeknaagde bomen laten tellen.

Vraag 7.

Wordt met de aanwezigheid van deze plaagsoort rekening gehouden bij de bossenaanplant die men voorneemt en bij de inrichting en herinrichting van beken en beekdalen?

Antwoord.

Bij de aanleg van bossen wordt vooral gekeken naar welke boom- en struiksoorten op de betreffende plek goed kunnen groeien. Indien een beekdal veel natuurlijker wordt ingericht is er veel meer leefruimte voor aan beeksystemen gekoppelde soorten, zoals de bever. Dit betekent ook dat er een natuurlijkere situatie kan ontstaan waar activiteiten van de bever in passen en waardoor de overlast buiten de natuurgebieden kan afnemen. Overigens heeft het knagen van de bever aan bomen ook positieve effecten op de ecologie van een beekdal. Er ontstaat zo een structuurrijkere omgeving.

De Limburger van 24 juli jl. berichtte dat de aanpak van de stikstofproblematiek de aanpak van verkeersveiligheid in Limburg vertraagt. Daarover heeft Lokaal-Limburg vaker vragen gesteld en ook in de commissievergaderingen regelmatig de grote zorgen geuit. Met name wanneer we de halfjaarlijkse IPML bespraken. Tal van verkeersprojecten staan stil, projecten die ook veiligheid en doorstroming (minder uitstoot) bevorderen!

Vraag 8.

Gaat de mogelijke (extra) aanpak ten gevolge van het gevraagde bedrag voor de stikstofaanpak en bossenaanleg bestaande belemmeringen versterken of nieuwe belemmeringen opleveren voor projecten uit de IPML, die belangrijk zijn voor veiligheid van onze Limburgers en doorstroming?

Antwoord.

Nee. Door de stikstofaanpak zal de stikstofoverschrijding van de Natura 2000 gebieden afnemen en door het nemen van deze natuurherstelmaatregelen zal de natuurkwaliteit verbeteren. In die zin zal de aanpak juist eerder helpend zijn voor de realisatie van de IPML-projecten.

Dan gaan we naar verdroging, enkele voorbeelden worden in de Limburger genoemd. Ook het Meinweggebied in Midden-Limburg kampt met verdroging, die op voor een groot deel in verband kan worden gebracht met Bruinkoolwinning in Duitsland. De invloed is gering.

Vraag 9.

Kan er in kaart gebracht worden voor welke gebieden wel en welke gebieden niet (zo gemakkelijk) deze verdroging kan worden aangepakt?

Antwoord.

We hebben in Limburg 17 verdrogingsgevoelige Natura 2000 gebieden. We hebben een lopend onderzoeksprogramma waarin wordt uitgezocht in of om welke gebieden hydrologische maatregelen nodig zijn en welke maatregelen dat zouden kunnen zijn.

Lokaal-Limburg gaat zoveel mogelijk uit van onderop. Dat begint bij lokaal bestuur, dan de tussenlaag provincie en daarna de overheid. Volgens Lokaal-Limburg is het zoveel mogelijk zaak om samen met de gemeenten en stakeholders kennis, regie, zeggenschap te hebben over hoe, wat, waar gaat gebeuren. Echter vragen we ons af welke eisen het Rijk stelt aan het verstrekken van een dergelijk bedrag, en wat dat betekent voor onze rol en onze regie op de maatregelen?

Vraag 10.

Loopt de provincie, door deze mogelijke financiële transactie, het risico dat het Rijk meer bemoeienis en zeggenschap gaat eisen en/of nemen over welke maatregelen waar genomen gaan worden? Zo nee, welke zijn de garanties? - Zo ja, is een mogelijke grotere regierol van het Rijk uiteindelijk wel wenselijk voor de Limburgers? Graag onderbouwen.

Antwoord.

De betreffende Rijksregelingen kennen een open karakter, waardoor provincies in hoge mate, eventueel met partners, kunnen bepalen welke concrete maatregelen en projecten met de middelen worden uitgevoerd. Uiteraard, mits ze voldoen aan de in de doelen die in de Rijksregeling staan. Deze doelen zijn ruim geformuleerd, waardoor een breed spectrum aan maatregelen mogelijk wordt. De provincie bepaalt welke maatregelen in de aanvraag van de provincie staan en welke maatregelen uiteindelijk in de provincie worden uitgevoerd. Onze aanvraag aan het Rijk is ook zo ingericht dat partners in de gebieden kunnen bepalen welke maatregelen ze willen uitvoeren, uiteraard natuurlijk mits er voldoende doelbereik wordt gerealiseerd. Het Rijk stuurt verder niet op de inhoud van de maatregelen met deze regelingen.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Bijlage 1 Indicatieve verdeling van de bosuitbreidingsambitie in Limburg volgens de “Limburgse Aanpak Bossen”.

Zoals de [Limburgse Aanpak bossen](#) schetst is deze verdeling over de gebiedscategorieën “indicatief en onderling uitwisselbaar”. Dit is gedaan omdat we enerzijds wel wat richting willen geven, maar anderzijds de lokalisering van de nieuwe bossen vooral willen laten aan lokale initiatieven.

Categorie	Indicatieve oppervlakte	Niet limitatieve duiding	Belangrijkste partners	Opmerkingen
<i>In het NNL (1250 ha)</i>				
Extra (spontaan) bos in het NNL	1250 ha	Ontwikkelopgave, programma Natuur, landgoederen	TBO's, RWS, particulieren	Inclusief (spontaan) beekdalen en rivierbos in het NNN (bv Grensmaas, Ooijen-Wanssum)
<i>Buiten het NNL (2250 ha)</i>				
Overgangs- en verbindingzones	400 ha	Vergroten en verbinden boskernen, groenblauwe dooradering, landgoederen, preventie erosie en afstroming	TBO's, particulieren, agrariërs, gemeenten	Ook mogelijkheden voor tijdelijk bos en agrarische bosvormen op locaties met (extensieve) agrarische functie in deze zone
Beekdalen en rivier begeleidend bos (buiten NNL).	500 ha	(Spontaan) beek begeleidend bos, Broekbossen, vergroten en verbinden boskernen, groenblauwe dooradering, landgoederen, waterretentie.	Waterschap, TBO's, particulieren	In bufferzones rond beken zoals beschreven in het NPLG. Ook mogelijkheden voor tijdelijk bos en agrarische bosvormen op locaties met (extensieve) agrarische functie in deze zone
Overig landelijk gebied	150 ha	(agrarische) Landgoederen, groenblauwe dooradering, waterretentie	Agrariërs, particulieren gemeenten	Ook mogelijkheden voor tijdelijk bos en agrarische bosvormen op locaties met (extensieve) agrarische functie in deze zone
Dorps en stadsbossen, grote boslocaties	1200 ha	Uitloop- en recreatiegebieden, landgoederen, groenblauwe dooradering, waterretentie en infiltratie	Gemeenten, particulieren, bedrijven	Vooraf kansen zoeken bij het 'opplussen' van jonge bossen, die de laatste decennia zijn gerealiseerd.
Totaal blijvend nieuw bos	3500 ha			Dit is 10% uitbreiding t.o.v. het bestaande Limburgse areaal.
Compensatie bossen	150 ha	Compensatie van gekapt bos	TBO's Particulieren Gemeenten	Betreft vastgelegde taakstelling voor Limburg
Tijdelijk bos en agrarische bosvormen buiten NNN	PM	Agroforestry, Voedselbossen Tijdelijke (productie)bos op landbouwgronden	Agrariërs en particulieren	Landbouwbestemming blijft overeind, aanleg met ontheffing van de herplantplicht

Maastricht 7 augustus 2024

Schriftelijke vragen conform artikel 39

Onderwerp: 340 miljoen om aan natuur te doen!

Geacht college,

Onze inwoners konden in [de Limburger](#) van vandaag vernemen dat de provincie Limburg de nationale overheid om 340 miljoen euro gevraagd heeft. Dit om [bossen en andere natuur te herstellen, de aanpak van stikstof en de waterkwaliteit](#).

Ook Lokaal-Limburg beziet dit met grote interesse. Het bedrag is opgebouwd uit een component van 129 miljoen voor de zogenoemde stikstofgevoelige natuur te herstellen. Dan wordt er een kleine 210 miljoen gevraagd voor diverse natuurmaatregelen. Voorbeelden hiervan zijn extra bosaanplant, herstel van bos- en natuur, en de aanpak van droogte van bepaalde natuurgebieden.

Lokaal-Limburg vindt een gezonde natuur, diversiteit en veilig drinkwater erg belangrijke zaken, die ook het welzijn van de Limburgers raken. Ook vinden we dat het Rijk middels financiële prikkels op een aantal terreinen beter voor Limburg moet zorgen en dat het college er in de algemene zin a goed aan doet om aan te kloppen bij onze nationale overheid.

Toch hebben we bij dit alles enkele kritische vragen, omwille van de context en duiding van de vragen, zullen deze soms tekstueel ingeleid worden.

Vraag 1

Is er (geografische) overlap in Limburg voor wat betreft herstel van stikstofgevoelige natuur en het aanplant van bossen? Hoe verhoudt zich dat tot onze grensbossen en de buitenlandse stikstofdepositie, waarop we geen invloed hebben?

Vraag 2

Hebben we voor wat betreft grensbossen, contact met de Duitse, Vlaamse en Waalse overheden om de afstemming goed te laten verlopen?

Hoe en waar het herstel van stikstofgevoelige natuur zou moeten gaan plaatsvinden, is voor onze fractie nog niet helder in beeld. Ook is voor ons niet helder welke effect het bedrag van 129 miljoen gaat hebben, niet alleen voor de natuur, maar ook voor onze boeren en tuinders. Voor Lokaal-Limburg is het belemmeren van de voedselproductie en de voedselzekerheid tot iedere prijs niet wenselijk. We zijn daar altijd kritisch over. Ook de aanplant van nieuwe bossen, de mogelijke aard van de nieuwe bossen roept vraagtekens op. Bestaande bossen zouden worden uitgebreid.

Vraag 3

Wat betekenen het (extra) herstel van stikstofgevoelige natuur én de inrichting van nieuwe bossen voor onze agrariërs? Lopen we risico dat er nog meer boeren moeten stoppen daardoor of nog meer moeilijkheden krijgen?

Vraag 4

Gaan we nieuwe bossen aansluitend aan stikstofgevoelige natuur inrichten en worden de (uitbreidings-)bossen zodanig ingericht dat ze zo min mogelijk stikstofgevoelig zijn? Zo nee, waarom niet?

Vraag 5

Hoe verhoudt de aanplant van deze nieuwe bossen / bomen zich met het reeds bestaande 1 miljoen bomen-plan?

Ruim twintig jaar geleden is zijn er door Stichting “de Ark” een aantal bevers uitgezet in de Biesbosch, zonder zich blijkbaar te realiseren wat het effect zou zijn voor de bomen in ons land en de veiligheid. Uiteindelijk zijn bevers overal in Nederland een algemeen voorkomende soort en ook buiten de “kansrijke gebieden” zijn ze zelfs een plaagdier geworden. Onschatbare waardevolle bomen worden in zeer grote getale door de bevers omgeknaagd, een verschijnsel dat we enkele decennia geleden niet kenden. Hoewel het een algemene soort betreft, toch op de Rode Lijst!

Vraag 6

Is er in beeld hoeveel bomen in Limburg reeds gesneuveld zijn door toedoen van bevers?

Vraag 7

Wordt met de aanwezigheid van deze plaagsoort rekening gehouden bij de bossenaanplant die men voorneemt en bij de inrichting en herinrichting van beken en beekdalen?

De [Limburger van 24 juli jl.](#) berichtte dat de aanpak van de stikstofproblematiek de aanpak van verkeersveiligheid in Limburg vertraagt. Daarover heeft Lokaal-Limburg vaker vragen gesteld en ook in de commissievergaderingen regelmatig de grote zorgen geuit. Met name wanneer we de halfjaarlijkse IPML bespraken. Tal van verkeersprojecten staan stil, projecten die ook veiligheid en doorstroming (minder uitstoot) bevorderen!

Vraag 8

Gaat de mogelijke (extra) aanpak ten gevolge van het gevraagde bedrag voor de stikstofaanpak en bossenaanleg bestaande belemmeringen versterken of nieuwe belemmeringen opleveren voor projecten uit de IPML, die belangrijk zijn voor veiligheid van onze Limburgers en doorstroming?

Dan gaan we naar verdroging, enkele voorbeelden worden in de Limburger genoemd. Ook het Meinweggebied in Midden-Limburg kampt met verdroging, die op voor een groot deel in verband kan worden gebracht met Bruinkoolwinning in Duitsland. De invloed is gering.

Vraag 9

Kan er in kaart gebracht worden voor welke gebieden wel en welke gebieden niet (zo gemakkelijk) deze verdroging kan worden aangepakt?

Lokaal-Limburg gaat zoveel mogelijk uit van onderop. Dat begint bij lokaal bestuur, dan de tussenlaag provincie en daarna de overheid. Volgens Lokaal-Limburg is het zoveel mogelijk zaak om samen met de gemeenten en stakeholders kennis, regie, zeggenschap te hebben over hoe, wat, waar gaat gebeuren. Echter vragen we ons af welke eisen het Rijk stelt aan het verstrekken van een dergelijk bedrag, en wat dat betekent voor onze rol en onze regie op de maatregelen?

Vraag 10

Loopt de provincie, door deze mogelijke financiële transactie, het risico dat het Rijk meer bemoeienis en zeggenschap gaat eisen en/of nemen over welke maatregelen waar genomen gaan worden? Zo nee, welke zijn de garanties?

- **Zo ja, is een mogelijke grotere regierol van het Rijk uiteindelijk wel wenselijk voor de Limburgers? Graag onderbouwen.**

Raimond Franssen
Dré Peters
Leon van den Beucken
Hub Schoenmakers
Marie Klassen
Joep Verberkt

LOKAAL-LIMBURG

